

1901 – Sztandar – 2016

Polacy od wieków przywiązani są do symboli narodowych, które z biegiem czasu zmieniały się, a do których zaliczamy godło państwowe, barwy narodowe i hymn państwowy. Używane są również sztandary, chorągwie, bandery, proporce, kokardy.

Towarzystwa Gimnastyczne działające na ziemiach polskich, w okresie, kiedy używanie barw Narodowych było całkowicie zabronione, skupiały pod swymi sztandarami odważnych, świątłych, tęskniących do wolności i propagujących szlachetne cele.

Członkowie gniazd sokolich i ich sympatycy gromadzili się pod sztandarami przy różnych okazjach takich jak np. zloty okolicznościowe, zawody, uroczystości rocznicowe np. rocznica urodzin Adama Mickiewicza, powstania styczniowego, czy dzień swojego Patrona – Tadeusza Kościuszki.

Sztandar jest ważnym elementem świadczącym o tym, że reaktywowane Towarzystwo jest kontynuatorem działalności oraz spadkobiercą jego idei, celów i wartości materialnych.

Patrząc na sztandar, widzimy:

- Awers: **Sokół zrywający się do lotu, a pod nim gałązki: dębowa i laurowa,**
- rewers: „**Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „SOKÓŁ” w Sanoku. 1901 R**”

Sanocki sztandar wykonano w 1901 r.- poświęcono 28 czerwca 1908 r.
Prawdopodobnie najstarszy sztandar w Sanoku - przetrwał wiele okresów.

1. Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Sanoku powołano w 1889 r.
2. *Sprawozdanie z 1893 roku w swojej końcowej części zawiera stwierdzenie, iż dzięki inicjatywie i zabiegom panien Olgi Rylskiej i Zofii Zdankiewiczówny „Sokół” posiada piękny sztandar.
Miał on być poświęcony zgodnie z decyzją Wydziału w dzień otwarcia własnej sali.*
3. Sztandar wykonano w 1901 roku.
4. Poświęcenie sztandaru.
Dnia 28 czerwca 1908 r. odbył się w Sanoku VI Zlot Gniazd Sokolich Okręgu IV, w którym udział wzięło 500 osób.
W zlocie uczestniczyli Sokoli z Brzozowa, Cieszanowa, Dobromiła, Dubiecka, Dynowa, Jarosławia, Leska, Mościsk, Przemyśla, Radymna, Rymanowa, Sambora, Sanoka, Starego Sambora, Sieniawy, Turki, Tarnawy, Ustrzyk, Zagórza i Pisarowiec.

Zjazd odbył się w bardzo uroczystej atmosferze. Sokoli uczestniczyli w pochodzie, następnie w uroczystościach w gmachu sokolim.

W przemarszu brał udział oddział konny, składający się z 26 koni pod przewodnictwem Ludwika Hellebranda.

Ksiądz Sękowski odprawił cichą mszę św., a ksiądz Drozd wygłosił kazanie. Potem nastąpiło poświęcenie sztandaru sanockiego.

Z pieniędzy składkowych zakupiono sztandar, szarfy zaś do niego ofiarowały sanoczanki.

Program zlotu obejmował: poświęcenie sztandaru Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Sanoku, okolicznościowe odczyty, musztrę i pokaz gimnastyczny.

5. 1901 – 1914 – okres organizowania „Sokoła”. Sanoczanie gromadzili się pod sztandarem, z okazji wielu uroczystości, w czasie zaborów, gdy używanie barw Narodowych było całkowicie zabronione.

6. 1914 – 1918 – Na czas wielkiej zawieruchy – I wojny światowej, sztandar sokoli i akta ukryto w bezpiecznym miejscu. (szczegóły przechowania nie są nam jeszcze znane).

7. 1918 – 1939 – w okres II Rzeczypospolitej – sztandar służył członkom i sympatykom „Sokoła” w Sanoku. Natomiast tuż przed II wojną światową, w 50 rocznicę swej działalności, w tej uroczystej chwili „Sokół” sanocki jako instytucja narodowa łączy się z całym narodem, stawia się sztandar obok sztandaru Armii Narodowej i ślubuje Rzeczypospolitej dać swoich druhów na Jej potrzeby w wojnie, która nadchodziła, w wojnie o całość granic Państwa.

8. 1939 – 1957 – sztandar przechowywał w mieszkaniu, w bardzo trudnym okresie, mjr Tadeusz Zbyszycy.

Przed ucieczką do Argentyny, mjr Tadeusz Zbyszycy w liście napisanym 18 lutego 1957 r. w Warszawie, adresowanym do Kochanego Stacha, napisał: *„Równocześnie proszę też Ciebie Kochany jak również i wyżej wspomniane Grono wtajemniczonych o rozpatrzenie sprawy przechowywanego w moim mieszkaniu naszego drogiego Sztandaru-sokolego, który dziwnym zrzędzeniem losu, udało mi się uratować od zagłady”*.

9. Odnalezionym sztandarem, Jadwiga Słuszkiewicz owinęła swoją 14-letnią córkę Teresę i tak został przeniesiony z mieszkania przy ul. Mickiewicza, do domu Słuszkiewiczów przy ul. Młynarskiej.

Roman Słuszkiewicz, mąż Jadwigi był gospodarzem TG „Sokół” w Sanoku. Jadwiga i Roman Słuszkiewiczowie owinęli sztandar w płótno lniane i dobrze zabezpieczony został ukryty w domu na

Mjr Tadeusz Zbyszycy

poddaszu. W domu mieszkały również dwie córki, Barbara i Teresa, których zasługi są równorzędne z pozostałymi domownikami. Ze względu na bezpieczeństwo niewiele osób zostało wtajemniczonych w „akcję”.

Szczęśliwie nie został odnaleziony nawet przez oficerów U. B., którzy przeszukiwali dom. Sztandar był przenoszony w różne miejsca domu i mimo to, że przez dom przewijało się wiele osób szczęśliwie przetrwał bardzo trudny okres, w którym rodzina przez fakt przechowywania sztandaru, narażała nawet własne życie. Opiekę nad sztandarem kontynuowały córki Słuszkiewiczów, Barbara Słuszkiewicz, Teresa Dalska, a także wnuczka Anna Dalska-Kindlarska aż do 2000 r.

Ujawnienie faktu przechowywania sztandaru przez Teresę Dalską, było początkiem dyskusji w Zarządzie Towarzystwa Przyjaciół Sanoka i Ziemi Sanockiej z ówczesnym prezesem (obecnie członkiem „Sokoła”) komandorem w st. sp. mgr. inż. Zbigniewem Koziarzem na spotkaniach w gronie zainteresowanych osób, w domu Państwa Ludmiły i Zbigniewa Kazimierza Patałów w Sanoku, gdzie zaproponowano działania zmierzające do wznowienia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Sanoku.

10. 20.12.2000 – sztandar przekazany przez Teresę Dalską i Annę Dalską-Kindlarską przedstawicielom Zarządu PTG „Sokół” w Sanoku (Kazimierz Mielczarek, Bronisław Kielar, Wiesław Wilkosz) w obecności notariusza Lidii Górskiej-Galewicz.
11. W związku z tym, że PTG „Sokół” w Sanoku nie zostało uznane przez MSWiA za następcę prawnego, należało uchwalić jego likwidację i doprowadzić do reaktywowania przez przedwojennych członków – TG „Sokół” w Sanoku. Zarząd PTG „Sokół” nie podjął jednak uchwały o likwidacji swojego Towarzystwa i w związku z tym część członków, która wystąpiła z PTG „Sokół”, doprowadziła do reaktywowania TG „Sokół” przez członków przedwojennych. Sztandar w takim układzie należało przekazać uznanemu przez MSWiA kontynuatorowi, tzn. TG „Sokół” w Sanoku.
12. TG „Sokół” jest następcą prawnym „Sokoła” utworzonego w 1889 r. – mamy więc prawo do historycznego sztandaru – wykonanego w 1901 r.

Wielokrotnie zwracaliśmy się do PTG „Sokół” (pisemnie i telefonicznie) o przekazanie nam sztandaru jednak ze względu na brak odpowiedzi musieliśmy skierować pozew do Sądu.

*Pani Teresa Dalska (z rodziną) prezentuje
SZTANDAR – 2000 r. – fot. Z. Koziarz*

*Zebrani w Sali Herbowej – 20.12.2000 r.
– fot. S. Żyłka*

*Przekazanie SZTANDARU Zarządowi PTG „Sokół” w obecności notariusza – 20.12.2000 r.
– fot. S. Żyłka*

W Sądzie Rejonowym Wydział Cywilny w Sanoku, Sędzia Krzysztof Dziewulski przeprowadził rozprawę w sprawie zwrotu nam sztandaru (7.07.2009 r.).

Sąd:

- I. Nakazuje pozwanemu PTG „Sokół” w Sanoku aby wydał powodowi TG „Sokół” w Sanoku sztandar.
 - II. Zarządza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.
 - III. Wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.
13. 6 sierpnia 2009 r. otrzymaliśmy wyrok z klauzulą wykonalności i zwróciliśmy się do pozwanego o uzgodnienie terminu i miejsca przekazania nam sztandaru.
 14. 19 sierpnia 2009 r. Zarząd TG „Sokół” w Sanoku zwrócił się z prośbą do Sądu Rejonowego w Sanoku o egzekucję sądową wyroku dotyczącego wydania powodowi sztandaru, który obecnie jest w posiadaniu prezesa PTG „Sokół” w Sanoku.
 15. 13 kwietnia 2010 r. odbyło się posiedzenie Sądu (SSR Roland Pudło) w sprawie o egzekucję sądową. Nałożona została grzywna na prezesa PTG „Sokół” w Sanoku Kazimierza Mielczarka w wysokości 200 zł. Wyrok Sądu z dnia 7.07.2009 r. nie został wykonany i sztandar nie został nam zwrócony.
 16. Czekaliśmy bardzo długo na zwrot naszego sztandaru i kosztów sądowych. Nie występowaliśmy do Sądu o kolejną wyższą grzywnę ponieważ sprawa ciągnęłaby się jeszcze bardzo długo. Byłyby kolejne posiedzenia, kolejne nie ściągnięte grzywny i kolejne wnioski itd.
 17. W dniu 10.05.2011 r. zgłosiliśmy do Prokuratora Rejonowego w Sanoku podejrzenie popełnienia przestępstwa przez Kazimierza Mielczarka, który ukrył nasz sztandar i nie wiedzieliśmy gdzie on się znajdował. Z Prokuratorem Rejonowym, Izabelą Jurkowską-Hanus rozmawiali Eugeniusz Czerepaniak i Bronisław Kielar.
 18. Efektem zgłoszenia w prokuraturze o podejrzeniu zaginięcia sztandaru, w dniu 19.05-2011 r. przesłuchano na policji prezesa TG „Sokół” w Sanoku, Bronisława Kielara.
 19. Przesłuchano również Jana Nebesio, który prowadził biuro „Solidarności Walczącej”, gdzie do czasu ukrycia znajdował się nasz sztandar.

**20. 27 maja 2011 r. to bardzo ważny dzień dla „Sokoła”.
Po 72 latach, 110. letni Sztandar powrócił do swojego budynku.**

Przedstawiciele PTG „Sokół” (Jan Nebesio, Wiesław Wilkosz, Tadeusz Kędziński, Maria Wołk) przekazali Sztandar prezesowi TG „Sokół”. Przekazanie odbyło się w naszym, świeżo wyremontowanym lokalu przy ul. Mickiewicza 13 I p.

21. Drzewiec naszego sztandaru Pan Jacek Dalski przekazał wiele lat temu w depozyt do Muzeum Historycznego w Sanoku. Drzewiec jest już pod naszą opieką, z czego bardzo się cieszymy i bardzo dziękujemy Panu Jackowi Dalskiemu, a także Panom Andrzejowi Babiarczowi i Andrzejowi Romaniakowi za udział w przechowaniu drzewca w dobrym stanie.

22. Na drzewcu znajduje się 46 gwoździ poniżej wymienionych gniazd sokolich, a także 125 gwoździ z niżej wymienionymi nazwiskami.
Na drzewcu jest także 30 wolnych miejsc po gwoździach, które prawdopodobnie odpadły i zaginęły.

Lp	Uczestnicy uroczystości poświęcenia sztandaru sanockiego „Sokoła” i fundatorzy gwoździ	Lp	
1	Związek Pol. Tow. Gimn. „Sokół”	40	R. Gerardisowa
2	TG „Sokół” Andrychów	41	K. Gerardis
3	TG „Sokół” Biała	42	A. Golczewska
4	TG „Sokół” Buczacz	43	K. Golczewski
5	TG „Sokół” Brody	44	Hejnarowa
6	TG „Sokół” Dynów	45	Z. Herzówna
7	TG „Sokół” Delatyn	46	H. Jabłońska
8	TG „Sokół” Dziedzice	47	Dr J. Jabłoński
9	TG „Sokół” Gwoździec	48	M. Jachimowska
10	TG „Sokół” Halicz	49	Jaworska
11	TG „Sokół” Horodenka	50	Dr J. Jodłowski
12	TG „Sokół” Husiatyn	51	M. Kawski
13	TG „Sokół” Jaworów	52	Kazubska
14	TG „Sokół” Jaworzno	53	J. Kazubski
15	TG „Sokół” Kalwarya	54	W. Kiernik
16	TG „Sokół” Kamionka	55	J. Kłapa
17	TG „Sokół” Kęty	56	Konieczkówna
18	TG „Sokół” Kopyczyńce	57	E. Kopecka
19	TG „Sokół” Kosów	58	W. Kopecki
20	TG „Sokół” Leżajsk	59	E. Kruk
21	TG „Sokół” Lwów Macierz	60	K. Ksela
22	TG „Sokół” Łańcut	61	P. Linkiewicz
23	TG „Sokół” Obertyn	62	Maciejowska
24	TG „Sokół” Ustrzyki Dolne	63	W. Markiewicz
25	TG „Sokół” Podhajce	64	J. Maramoroszowa
26	TG „Sokół” Padwołoczyska	65	Moszoro
27	TG „Sokół” Ropczyce	66	A. Mroczkowska
28	TG „Sokół” Rozwadów	67	A. Mroczkowski

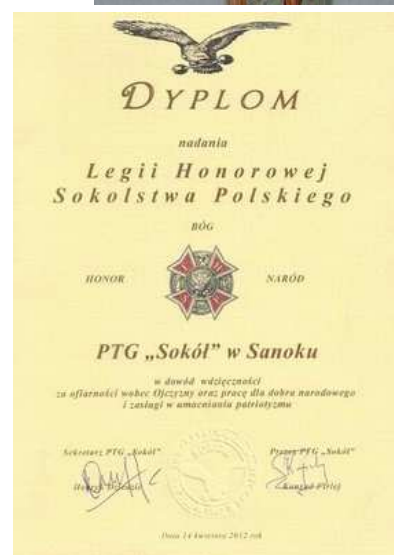
29	TG „Sokół” Rzeszów	68	J. Nowakowa
30	TG „Sokół” Sadagóra	69	Z. Nowicka
31	TG „Sokół” Sieniawa	70	J. Nowicki
32	TG „Sokół” Skawina	71	Z. Nowosielecka
33	TG „Sokół” Stanisławów	72	B. Nowosielecki
34	TG „Sokół” Stary Sącz	73	St. Niedzielski
35	TG „Sokół” Strzyżów	74	Dr P. Niziołek
36	TG „Sokół” Stryj	75	St. Nowak
37	TG „Sokół” Śniatyn	76	M. Ostrowska
38	TG „Sokół” Turka n/S	77	J. Piechowa
39	TG „Sokół” Tuchów	78	A. Piech
40	TG „Sokół” Tarnobrzeg	79	Plinkiewiczowa
41	TG „Sokół” Wadowice	80	Dr K. Petelenz
42	TG „Sokół” Winniki	81	Protaszowiczówna
43	TG „Sokół” Wojnicz	82	Remerowa
44	TG „Sokół” Zagórz	83	J. Remer
45	TG „Sokół” Złoczów	84	St. Rotterowa
46	TG „Sokół” Żółkiew	85	S. Rotter
		86	W. Rozumowa
1	A. Pytel – prezes „Sokoła”	87	T. Rozum
2	H. Pytlowa	88	Bronisława Rylska
3	K. Łępkowski - marszałek	89	Scherffowa
4	Marszałkowa Łępkowska	90	J. Scherff
5	B. Fidler - poseł	91	Skapska
6	W. Jabłoński - poseł	92	B. Skąoski
7	Ks. dr J. Drozd	93	W. Smulski
8	Ks. Sękowski	94	Staruszkiewiczowa
9	M. Adamczykowa	95	J. Staruszkiewicz
10	W. Adamczyk	96	P. Stepek
11	Augustyńska	97	L. Swierczyński
12	St. Augustyński	98	A. Szajnowa
13	F. Barański	99	M. Szajna
14	J. Basińska	100	W. Szomkowa
15	St. Basiński	101	W. Szomek
16	Beksińska	102	Sygnarska
17	W. Beksiński	103	W. Sygnarski
18	Bialikiewiczowa	104	Ślączkowa
19	W. Bialikiewicz	105	Dr W. Ślączka
20	A. Biedkowa	106	L. Święch
21	Dr P. Biedka	107	Dr L. Tarnawski
22	St. Biega	108	Toegelowa
23	A. Bielak	109	A. Toegel
24	Borczykowa	110	J. Tomasikowa
25	A. Borczyk	111	B. Tustanowska
26	A. Borzemska	112	M. Tustanowski
27	E. Bratrowa	113	Trzcńska
28	A. Bratro	114	J. Trzcński

29	W. Breitowa	115	M. Wasylewiczówna
30	Brunowa	116	P. Wąsowicz
31	J. Bruna	117	W. Wolińska
32	Czarnowska	118	E. Wolińska
33	St. Czarnowski	119	T. Wrześniowski
34	M. Dukietowa	120	A. Wyka
35	W. Dukiet	121	S. Zacharowa
36	T. Drewińska	122	J. Zachara
37	Dr M. Drewiński	123	M. Zaleska
38	L. Eydziatowicz	124	Dr K. Zaleski
39	F. Faliszewski	125	J. Zatcher

23. Nie wiemy jeszcze, co się stało z głównią sanockiego sztandaru.

Aby skompletować całość, kupiliśmy kopię główni sztandaru krakowskiego „Sokoła” i będziemy z niej korzystać do czasu odnalezienia oryginału główni naszego sztandaru. Sztandar umieściliśmy w specjalnej gablocie. Posiadamy również szarfy i rękawiczki.

sokol@sokolsanok.pl
Bronisław Kielar

*11 listopada 2011 r.
Poczet Sztandarowy
Od lewej: Marcin Smoter,
Zdzisław Skrzypczyk - chorąży,
Waldemar Milczanowski*

W trakcie uroczystości patriotycznych zorganizowanych w Rymanowie w dniu 14.04.2014 r. przez Burmistrza Rymanowa, Stowarzyszenie „Nasz Rymanów” i Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Rymanowie, **druh dr Konrad Firlej** prezes krakowskiego „Sokoła” i prezes Rady Odrodzonych Towarzystw Gimnastycznych „Sokół”, wręczył „Dyplomy nadania Legii Honorowej” i udekorował „Legią Honorową Sokolstwa Polskiego”, sztandar TG „Sokół” w Sanoku.

*Sanok, 3 maja 2013 r. **Poczet Sztandarowy**
Od lewej: Marcin Smoter,
Zdzisław Skrzypczyk - chorąży,
Sebastian Gondek*

UHONOROWANIE RODZINY, KTÓRA UKRYŁA I PRZECHOWAŁA SZTANDAR W OKRESIE OD 1957 DO 2000 R.

W dniu 10 listopada 2015 r. w gabinecie Burmistrza Sanoka Tadeusza Pióro odbyło się spotkanie przedstawicieli Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Sanoka i Ziemi Sanockiej – prezesa Wacława Krawczyka i członka Waldemara Ocha, Zarządu TG „Sokół” w Sanoku – prezesa TG „Sokół” – Bronisława Kielara, naczelnika szkolenia sokolego – Zdzisława Skrzypczyka, z Anną Dalską-Kindlarską i jej córką Kingą Kindlarską oraz Jackiem Dalskim.

Celem spotkania było uhonorowanie poprzez nadanie medali „**Zasłużony dla Sanoka**”, przyznane przez Zarząd TPSiZS i podziękowanie Rodzinie **śp. Jadwidze i Romanowi Słuszkiewiczom, jej córkom śp. Barbarze Słuszkiewicz i śp. Teresie Dalskiej oraz wnucętom Annie Dalskiej-Kindlarskiej i Jackowi Dalskiemu**, za przechowanie SZTANDARU SOKOLEGO w bardzo trudnym okresie, po II wojnie światowej w latach 1957-2000.

J. R. Słuszkiewiczowie (Roman to kuzyn burmistrza Maksymiliana Słuszkiewicza, którego uhonorowaliśmy Tablicą pamiątkową umieszczoną na DOMU SOKOŁA), a następnie ich córki: Barbara Słuszkiewicz i Teresa Dalska oraz Anna i Jacek (dzieci Teresy), dobrze zabezpieczony SZTANDAR przed zniszczeniem, przechowali przez bardzo długi okres, licząc się z bardzo poważnymi konsekwencjami w razie wykrycia faktu ukrywania SZTANDARU.

Dopiero 10 lat po zmianie ustroju w Polsce, tzn. w 1999 r. Teresa Dalska ujawniła fakt istnienia SZTANDARU. Odbyło się to w ogrodzie Ludmiły i Zbigniewa Kazimierza Patałów, w obecności komandora w st. sp. mgr. inż. Zbigniewa Koziarza, który jako ówczesny prezes Towarzystwo Przyjaciół Sanoka i Ziemi Sanockiej, wiedząc o SZTANDARZE, poddał myśl o reaktywowaniu Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Sanoku.

Grupa sanoczan, mając informację o SZTANDARZE, zainteresowana reaktywowaniem Towarzystwa przystąpiła do działania.

Efektom tych działań było przekazanie SZTANDARU przez Teresę Dalską i córkę Annę Dalską-Kindlarską, w dniu 20.12.2000 r., przedstawicielom Zarządu PTG „Sokół” w Sanoku (Kazimierz Mielczarek, Bronisław Kielar, Wiesław Wilkosz) w obecności notariusza Lidii Górskiej-Galewicz.

Po stwierdzeniu przez MSWiA, że PTG „Sokół” nie jest kontynuatorem przedwojennego „Sokoła”, następnie po reaktywowaniu TG „Sokół”, a także po pokonaniu wielu przeszkód, w dniu 27 maja 2011 r., po 72 latach, 110. letni SZTANDAR powrócił do DOMU SOKOŁA.

Przedstawiciele PTG „Sokół” (Jan Nebesio, Wiesław Wilkosz, Tadeusz Kędziński, Maria Wołk) przekazali SZTANDAR prezesowi TG „Sokół” – Bronisławowi Kielarowi.

Przekazanie odbyło się w naszym dopiero co wyremontowanym lokalu przy ul. Mickiewicza 13 I p.

Drzewiec SZTANDARU, Jacek Dalski przekazał wiele lat temu w depozyt do Muzeum Historycznego w Sanoku.

Drzewiec wrócił do „Sokoła” w dniu 3 czerwca 2011 r., przyjęliśmy go od Andrzeja Romaniaka, po uzgodnieniu z Jackiem Dalskim.

Podziękowania należą się również Andrzejowi Babiarczowi, za udział w przechowaniu drzewca w dobrym stanie.

Na drzewcu znajduje się 46 gwoździ Gniazd sokolich, a także 125 gwoździ z nazwiskami.

Na drzewcu jest także 30 wolnych miejsc po gwoździach, które prawdopodobnie odpadły i zaginęły.

Należy przypomnieć, że sztandar zakupiono z pieniędzy składkowych, szarfy zaś do niego ofiarowały sanoczanki.

Obecnie zastanawiamy się nad zamówieniem repliki SZTANDARU, który został wykonany w 1901 r., a więc 114 lat temu.

Na zakończenie spotkania, córka Anny Dalskiej-Kindlarskiej, Kinga Kindlarska, przekazała dla „Sokoła” na ręce Bronisława Kielara szarfę należącą do SZTANDARU, która została odnaleziona w magazynie domowym.

Szarfa wykonana w 1903 roku, od 1939 roku znajdowała się poza DOMEM SOKOŁA i po 76. latach powróciła na swoje miejsce. Bardzo, bardzo dziękujemy!

Bronisław Kielar

<http://esanok.pl/2015/zasluzeni-dla-miasta-zabezpieczyli-sztandar-przed-zniszczeniem-zdjecia-ij001.html>

Zasłużeni dla miasta. Zabezpieczyli sztandar przed zniszczeniem (ZDJĘCIA) | Portal Esanok.

Poświęcenie Sztandaru Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Brzozowie

Przewodnik Gimnastyczny „Sokół”
Sierpień, 1905 str. 61

Odpis

Na jednej z wieczornic rzucił d. Paschina w mowie toastowej w r. 1904 myśl poświęcenia sztandaru, która się przyjęła i urzeczywistnioną została dnia 16 lipca 1905 r.

Wydział, chcąc przez uroczystość apatyczną publiczność sokolem zająć i ideę tegoż spopularyzować dołożył wszelkich starań, by świętu temu sokolemu nadać jak najwięcej uroku, co też mu się zupełnie udało.

Śliczny dzień, liczny zjazd druhów ze Sanoka i Zagórza ze sokolicami i licznych delegatów z innych gniazd, ogromna ilość ciekawej publiczności miejscowej i okolicznej robiły z chwili wielkie jakieś święto narodowe.

O godzinie 9 rano z muzyką ze Sanoka, złożoną z 24 grających pod komendą d. Szajny ze Sanoka ruszył pochód, złożony z 80 umundurowanych druhów, straży pożarnej miasta Brzozowa i wsi Humnisk poprzedzonych i zamknięty banderyą chłopów na koniach z Humnisk, z ogrodu Biskupiego główną ulicą przez rynek ku kościołowi zabierając po drodze z domu prezesa sztandar a z ratusza w rynku zgromadzonych gości.

Widok pochodu był wspaniały i poważny, a radość i duma, wiara i nadzieja przepelniały na przemian duszę prawdziwie polską.

W kościele po mszy dokonano aktu wbijania gwoździ. Było 14 par chrzestnych rodziców. W I-parze stanął marszałek powiatu Urbański z hr. Dzieduszycką z Jasionowa, następnie starosta Bielawski z hr. Zakliczoną z Izdebek, Zdzisław Skrzyński z Bachorza z Jadowską z Trześniowa, Paschma z Licową, Dr Lic z hrabianką Dzieduszucką, Jadowski z Henryką Marin, Narajewski z Paschmową, Kwiatkowski z Olszanicką, Dr Niziołek z Wojtasiewiczową, Kaszubski ze Sławikową, Kapiszewski ze Skrocką, Dwernicki z hrabianką Dzieduszycką, Marin z Kapiszewską.

Po akcie wbijania gwoździ ks. Czenca ze Starej Wsi wygłosił wzniosłe patriotyczne kazanie.

Po kazaniu zgromadzono się w ogrodzie sokolim, gdzie przemówił prezes sokoła i wręczwszy sztandar chorążemu, odebrał odeń przysięgę.

Rota przysięgi z uczuciem i przejęciem się wygłoszona zrobiła głębokie wrażenie, jakieś święte mrowie przeszło po ciele słuchaczy.

Następnie dokonano wbijania reszty gwoździ.

O godzinie I-szej do stołu zastawionego w ogrodzie zasiadło 160 osób: obsługiwali druhowie.

Ład i porządek był na każdym kroku. Przy stole w pięknym przemówieniu pierwszy marszałek wznosił toast za część Sokola Brzozowskiego na ręce prezesa, prezes wznosił zdrowie chrestnych rodziców w ręce marszałka, Zdzisław Skrzyński zdrowie pań, d. Adamczyk, prezes Sokola Sanockiego zdrowie gospodarza a d. Krttger, prezes Sokola ze Zagórza toast kochajmy się.

O godzinie 4-tej popołudniu w ogrodzie Biskupim zgromadziły się wielkie tłumy publiczności na festyn. Muzyka i gwar ludzi sphywały się w jedną wielką harmonijną całość ogarniającą całe miasto.

O godzinie 6-tej rozpoczęły się na boisku ćwiczenia druhów, których widok zostawił w pamięci widzów niezatarte wspomnienie, a zwłaszcza ćwiczenia 10 sokolic ze Zagórza taki wywołały entuzyam u publiczności, że oklaskom nie było końca.

Zabawę w ogrodzie zakończyły ognie sztuczne, poczem wielka część publiczności poszła do kasyna w ratuszu na raut, na którym bawiono się ochoczo aż do rana.

Żadna dysharmonia nie zakłóciła zabawy. Ludzie różnych stanów w duchu idei sokolej jak równi z równymi, jak synowie jednej matki – Polski, zgodnie w uściskach braterskich tonęli.

Dzień wielki przeszedł, ale wspomnienie dnia tego w duszy nie prędko przeminie. Powiadają, że było to święto równości, od którego zacznie się nowa era dziejów w Brzozowie.

Oryginał odszukał: Paweł Sebastiański
Przepisał: Bronisław Kielar
2013 r.